Županijsko izvješće: Istarska županija

Godina provedbe: 2022

Broj održanih sastanaka: 1
Broj usvojenih programa: 0

Provedeni programi

1. NZZJZIŽ - Služba za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje - „Prevencija i izvanbolničko liječenje ovisnosti + Medijska kampanja Bježi –Via“
2. Centar za pružanje usluga u zajednici Zdravi grad Poreč – „vanbolničko liječenje ovisnosti o alkoholu i drogama“
3. Udruga za prevenciju, rehabilitaciju i resocijalizaciju liječenih ovisnika o drogama - UZPIRO - CRO PULA – „Živimo zdravo da bi živjeli bolje“
4. Udruga Institut Pula- „ U.P.E.Z.-usluga, prevencija, edukacija i zaštita“
5. Društvo naša djeca Pazin – „rano pijenje mladih i njegova prevencija“
6. Klub liječenih alkoholičara Pazin – „liječenje i rehabilitacija alkoholičara i članova obitelji“

Provedene ostale aktivnosti

Temeljni zadatak Povjerenstva je praćenje ponude droga i stanja drugih vrsta ovisnosti na području Županije te upozoravanje nadležnih službi u slučaju pogoršanja stanja ili pojave dostupnosti novih droga i njihovog konzumiranja, odnosno pokretanje lokalnih programa suzbijanja.
Tijekom rasprave o stanju konzumacije psihoaktivnih supstanci, istaknut je i problem ranog pijenja kod mladih. Trendovi rizičnih ponašanja kod mladih prate se kroz rezultate različitih istraživanja i statistička izvješća brojnih institucija. Međutim, podaci iz istraživanja se često temelje na iskazima samih ispitanika, a podaci iz izvješća govore o onim osobama koje su već ušle u kazneni sustav ili sustav liječenja od ovisnosti. Kako bi upotpunili sliku, zatražili smo podatak o broju mladih koji se zbog intoksikacije alkoholom javio u Zavod za hitnu medicinu ili OHBP OB Pula tijekom 2021. godine. Dobiveni podaci nam govore da je 49 maloljetnika i 40 mladih osoba od 19 do 25 godina starosti obrađeno zbog intoksikacije alkoholom tijekom 2021. godine. Na sastanku se je raspravilo o dobivenim podacima te je odlučeno da će Povjerenstvo nastaviti pratiti ove podatke kako bi bili u mogućnosti prepoznati trendove rizičnih ponašanja kod mladih koji se odnose na konzumaciju alkohola i uspoređivati podatke svake godine. Također prepoznat je novi problem u osnovnoškolskoj i srednjoškolskoj populaciji koji se odnosi na konzumaciju različitih duhanskih proizvoda kao što su e – cigarete (vape) i snus (duhanski pripravak u obliku vrećica koje se stavljaju ispod gornje usne). Djelatnici škola se često susreću sa slučajevima intoksikacije nikotinom zbog nekritične konzumacije ovih proizvoda. Zaključeno je da djelatnicima škola i roditeljima nedostaje informacija o novim proizvodima te da je potrebno organizirati edukacije o štetnom djelovanju ovih proizvoda.

Usvojeni dokumenti

Problemi u radu

U planu je bilo održati još jednu sjednicu, međutim to nije realizirano zbog opterećenosti većim obimom posla pojedinih članova uslijed pandemije.

Oblici suradnje i slično

Funkcija Povjerenstva je koordinacija i razvijanje međusektorske suradnje državnih institucija s institucijama na regionalnom i lokalnom nivou te poticanje i koordinacija horizontalne povezanosti - županijskih i lokalnih institucija i udruga. Smatramo da tu ulogu Povjerenstvo uspješno izvršava.

Ciljevi županijske politike prema Akcijskom planu

Ciljevi Akcijskog plana usklađeni su s ciljevima i smjernicama Plana za zdravlje građana i socijalno blagostanje Istarske županije te usmjereni ka strateškim ciljevima: smanjivanju dostupnosti svih sredstava kemijske ovisnosti, te smanjivanje broja novih ovisnika o bilo kojoj vrsti droga i drugih vrsta ovisnosti.

Utrošena financijska sredstva za područje suzbijanja ovisnosti (zlouporabe droga)
Iz proračuna županije: 257.600,00
Iz proračuna gradova:
Sveukupno:

Popis ustanova i organizacija koje djeluju u području suzbijanja zlouporabe droga na području županije
Socijalne ustanove: Centri za socijalnu skrb na području Istarske županije, Centar za pružanje usluga u zajednici Zdravi grad Poreč
Zdravstvene ustanove: NZZJZIŽ - Služba za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje, Istarski domovi zdravlja
Nevladine organizacije: Udruga za prevenciju, rehabilitaciju i resocijalizaciju liječenih ovisnika o drogama - UZPIRO - CRO PULA; Udruga Institut Pula; Društvo naša djeca Pazin; Klub liječenih alkoholičara Pazin

Podatci o broju liječenih ovisnika od strane službi za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti (SZPO)
Sveukupan broj ovisnika o drogama: 664
Broj opijatskih ovisnika u prethodnoj godini: 571
Broj novopridošlih opijatskih ovisnika u prethodnoj godini: 27
Broj konzumenata ostalih droga (ekstazi, marihuana, kokain, speed i druge) u prethodnoj godini: 93
Broj novopridošlih konzumenata ostalih droga (ekstazi, marihuana, kokain, speed i druge) u prethodnoj godini: 26

Stopa liječenih ovisnika na području županije: Stopa lijecenih ovisnika se izračunava u HZJZ, još uvijek nemamo taj podatak za 2022. godinu

Izvješće o suradnji Službi za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti s nadležnim ustanovama (CZSS, DO, županijski uredi, NVO i druge relevantne ustanove) na području županije
Tijekom 2022. godine, u suradnji s Centrom za socijalnu skrb, posredovali smo za 66 osoba, kako bi te osobe ostvarile prava s područja socijalne skrbi. Od ovog broja, iz područja obiteljske i socijalne zaštite posredovali smo za 17 osoba, za 18 osoba posredovali smo u ostvarivanju prava na jednokratnu novčanu pomoć, a za 6 osoba surađivali smo s voditeljima mjera stručne pomoći. Napravljeno je 17 jednokratnih intervencija sa liječnicima obiteljske medicine vezano za ostvarivanje prava iz područja zdravstvene zaštite. U suradnji s CZSS radili smo sa 25 roditelja zbog ostvarivanja prava i mjera iz područja roditeljske skrbi.
U suradnji s Crvenim križem, posredovali smo za 3 osobe, kako bi te osobe ostvarile pomoć u hrani i odjeći.
U navedenom razdoblju, 35 osoba ostvarilo je zdravstveno osiguranje kroz naše posredovanje, za 9 osoba posredovali smo ostvarivanju prava na zdravstveno osiguranje po drugoj osnovi i dopunsko zdravstveno osiguranje.
Tijekom 2022. godine uputili smo 3 osobe u Zavod za zapošljavanje radi uključivanja u neku od mjera aktivne politike zapošljavanja. Za 2 osobe posredovali smo zbog pomoći u ostvarivanju prava za nezaposlene osobe.
U ovom periodu pratili smo 8 osoba koje su izašle iz zatvora i 9 osoba koje su izašle iz komune, a 10 osobe su se pripremale za komunu. U suradnji s Uredom za probaciju, pratili smo 11 osoba. U našoj ustanovi 14 osoba izvršava mjeru obaveznog liječenja od ovisnosti. U proteklom razdoblju radili smo sa 9 beskućnika. S udrugom UZPIRO posredovali smo za 3 osobe.
Radi pomoći u ostvarivanju prava iz zdravstvene i socijalne zaštite surađivali smo s Obiteljskim centrom (3 osobe), Odjelom za društvene djelatnosti vezano za prava branitelja (4 osobe) te sa HZZO, HZMO i gradom Pula za 23 osoba. Također, djelatnica Službe sudjelovala je u fokus grupi „Nova perspektiva za beskućništvo“ u organizaciji Hrvatske mreže beskućnika te na okruglom stolu vezano za provedbu projekta „Podrška po mjeri korisnika“ u organizaciji Doma Vila Maria. Inicirali smo organizaciju sastanka vezanog za Projekt resocijalizacije, te smo sudjelovali u Regionalnoj edukaciji o Projektu resocijalizacije.

Trend zlouporabe droga i vrste droga i ovisnosti koje su se tijekom prethodne godine pojavljivale na razini županije, ocjena trenda zlouporabe droga u odnosu na prethodnu izvještajnu godinu

U 2022. godini broj korisnika Službe koji su se javili zbog zlouporabe droga gotovo je jednak kao i lani (548 osoba u 2021. g. naspram 549 osoba u 2022. g.). Broj opijatskih ovisnika manji je za 1,7 % nego lani. Iako je broj uglavnom stabilan u posljednjih 6 godina, vidljiv je blagi trend opadanja jer imamo sve manje novoevidentiranih heroinskih ovisnika. Ovisnička populacija stari i ranije umire. Relativna stabilnost broja opijatskih ovisnika u tretmanu je pozitivni pokazatelj, jer nam govori da osobe ostaju u tretmanu što smanjuje mogućnost recidiva. Broj korisnika koji su došli u Službu zbog zlouporabe marihuane veći je za 24,4 %. Zbog konzumacije amfetamina su se tijekom 2022. godine javile 33 osobe, a u 2021. godini 28 osoba. Zbog konzumacije kokaina u 2022. godini javilo se 7 osoba, što je nešto manje nego u 2021. godini (11 osoba). Možemo zaključiti se u 2022. godini radilo s nešto više konzumenata marihuane i amfetamina, ali i da je došlo do smanjenja broja konzumenata koji su se javili zbog kokaina.
Broj ukupno novoevidentiranih korisnika koji su se javili zbog zlouporabe droga veći je nego lani za 57,5 %. Na veći broj novoevidentiranih korisnika moglo je utjecati loše mentalno zdravlje populacije i pojačano konzumiranje opojnih sredstava tijekom pandemije. Broj novoevidentiranih heroinskih ovisnika veći je za 67,8 % (27 osoba naspram 16 osoba lani). Unatoč malim varijacijama, u proteklih deset godina vidljiv je trend opadanja novoevidentiranih heroinskih ovisnika.
Broj novoevidentiranih osoba koje su se javile zbog konzumacije marihuane veći je nego lani (26 naspram 16 lani). Relativno mali broj broja osoba koje su se u Službu javile zbog konzumacije marihuane mogli bi objasniti liberalnim stavom u društvu o ovoj drogi. Broj osoba koje su se javile zbog konzumacije amfetamina i ecstasyja veći je u odnosu na prethodnu godinu (14 naspram 13 osoba lani). Broj novoevidentiranih osoba koje su se javile zbog konzumacije kokaina manji je u odnosu na prethodnu godinu (1 naspram 6 osoba lani).

Broj i vrsta preventivnih i drugih programa koje je Služba provodila na razini županije i drugi relevantni podaci o stanju i kretanju zlouporabe droga na području županije

Javnom akcijom i prigodnim programom, zajedno sa suradnicima iz brojnih institucija i udruga obilježen je Međunarodni dan borbe protiv zlouporabe droga i nezakonitog prometa drogama. Povodom obilježavanja Mjeseca borbe protiv ovisnosti, u suradnji s različitim partnerima, organizirana je utrka osnovnoškolaca. Tijekom utrke, učenici su nosili poruke protiv droge koje su osmislili učenici srednjih škola. Na utrci je sudjelovalo 159 učenika. U ovom periodu održane su tri predstave pod nazivom „Boca istine“ na temu štetnog utjecaja konzumacije alkohola. Predstave su održane u Medicinskoj školi Pula, Industrijsko obrtničkoj školi Pula te Strukovnoj školi Pula. Na predstavama „Boca istine“ sudjelovalo je 197 srednjoškolaca. Održan je webinar na temu „Ovisnost - fenomenološka transcendentalna redukcija kroz mentalne mape, kognitivne, emotivne, kulturološke i socijalne mape“. Gost predavač bio je dr.sc. Luka Maršić s Kliničkog bolničkog centra „Sestre milosrdnice“. Na webinaru je prisustvovalo 92 djelatnika škola i drugih stručnjaka koji se bave djecom, mladima i ovisničkom problematikom. Sredstva za utrku, predstave i webinar osiguralo je Ministarstvo zdravstva. U 9 srednjih škola održana je tribina na temu „Zajedno protiv ovisnosti“ za učenike 1. i 2. razreda te predavanje za njihove roditelje u suradnji s djelatnicima MUP - a. Također, tribina na istu temu održana je i u OŠ Vodnjan za učenike 8. razreda. Svrha online tribina bila je educirati sudionike o utjecaju droga na ljudski mozak i ponašanje, koji su rizici za psihofizičko zdravlje čovjeka te kako izgleda razvoj i liječenje bolesti ovisnosti. Pored toga, cilj je bio otvoreno diskutirati o problematici ovisnosti, ponuditi djeci i mladima znanstveno utemeljene činjenice koje su često skrivene iza uobičajenih mitova koji se mogu naći u medijima. Svrha predavanja za roditelje bila je educirati ih o novim drogama koje se mogu naći na tržištu, često se i legalno mogu kupiti u tzv. smart shopovima i preko interneta, a rizici koje te tvari nose nisu još u potpunosti jasni. Drugi dio predavanja tiče se obiteljskih odnosa i odgojnih obrazaca koji znatno mogu doprinijeti rizičnom ponašanju djeteta, prepoznavanja ranih znakova uzimanja droga i konkretnih savjeta što učiniti ukoliko roditelji saznaju da njihovo dijete eksperimentira s drogama. Na tribinama koje su bile namijenjene učenicima 1. i 2. razreda na temu „Zajedno protiv ovisnosti“ sudjelovalo je 274 učenika, na tribini u Vodnjanu sudjelovalo je 67 učenika, Na predavanjima za roditelje sudjelovalo 60 osoba. Tribinu i predavanje za roditelje financijski su podržali Grad Pula i Grad Vodnjan. Također, psiholozi iz Službe sudjelovali su na okruglom stolu na temu ovisnosti kojeg je organizirala Medicinska škola Pula. Na okruglom stolu sudjelovalo je 14 sudionika.

U sklopu projekta «Snažna zajednica, snažni pojedinac » pod pokroviteljstvom Ministarstva zdravstva, proveden je niz aktivnosti.

U sklopu ovog projekta, provođena je i aktivnost kontaktiranja i anketiranja ovisnika koji su registrirani, a nisu se javljali u Službu više od 2 godine kako bi doznali podatke o tome je li netko u recidivu ili apstinira, konzumira li neku drugu drogu ili alkohol, s kime živi, je li zaposlen, ima li neku vrstu materijalnih problema, je li u braku i ima li djece te kako se osjeća. Osobe kod kojih se prepoznala potreba za nekom od usluga koje pružamo pozvani su u Službu i ponuđena im je pomoć u smislu ponovnog uključivanja u programe supstitucijske terapije, individualnog, partnerskog i obiteljskog savjetovanja i psihoterapije, programe resocijalizacije ovisno o potrebama. Ukoliko su te osobe roditelji i iznose probleme vezane uz svoju djecu ponuđeno im je uključivanje u Savjetovalište za mentalno zdravlje. Ovom aktivnošću obuhvaćeno je 16 osoba.

U sklopu navedenog projekta provođene su i aktivnosti savjetovališta za trudnice-ovisnice i roditelje ovisnike. Kroz rad savjetovališta bavili smo se temama psihofizičkog razvoja djeteta, fazama trudnoće i važnosti zdravog načina života. Također, jedan od važnih ciljeva jest uključiti i motivirati partnera i/ili druge članove obitelji za sudjelovanje i pomoć mladoj mami, odnosno potaknut ih na preuzimanje odgovornosti, kako bi omogućili normalan život novom članu obitelji. U savjetovalištu su pružane sve potrebne informacije o tome što trudnica može očekivati dolaskom u rodilište. Naglašavala se važnost iskrenosti u vezi terapije koju dobiva majka, zbog posebne skrbi za dijete ili eventualnog operativnog zahvata. Važna tema bila je i priprema majke na mogući apstinencijski sindrom kod novorođenčeta, potrebu za pojačanom skrbi i duže liječenje u bolnici. U sklopu rada savjetovališta, tiskali smo 250 edukativnih brošura s naslovom „Virusni hepatitis (B i C) i trudnoća“ koje su dostupne svim našim pacijentima. U savjetovalište se tijekom trajanja projekta javilo 7 ovisnica koje imaju malu djecu, 1 ovisnik čija je supruga trudna, 16 ovisnika očeva male djece i 1 samohrani otac. Pored toga javio se i 1 otac koji ima regulirano viđanje s djetetom. Po preporuci CZSS, praćene su i 2 majke ovisnice koje imaju malu djecu. Ukupno se u savjetovalište javilo 28 osoba.
Također, temeljem Vašeg upita, obavještavamo Vas da po našim saznanjima u Istarskoj županiji postoje dvije nevladine organizacije koje provode programe u području suzbijanja zlouporabe droga, a to su Udruga Institut i Udruga UZPIRO – CRO.

Sveukupno utrošena sredstva za provedbu istraživanja iz proračuna županije: 0,00
Broj kaznenih djela vezanih uz zlouporabu droga na području županije: 89
Broj prekršajnih prijava vezanih uz zlouporabu droga na području županije: 622
Broj zapljena: 842

Vrste zaplijenjenih droga
Heroin -7444,20 grama
Hašiš - 117,85 grama
Marihuana - 36608,90 grama
Kokain -527,47 grama
Amfetamin -1167,88 grama
Cannabis biljka -287 komada
Ecstasy - 293 komada i 53,02 grama
LSD -2 komada
Lijekovi s liste -104,5 komada